

Katsaus jätelainsäädännön tuleviin muutoksiin

Industry Summit, Circ Day Seminar 14.5.2019, Oulu, #industrysummit #circday

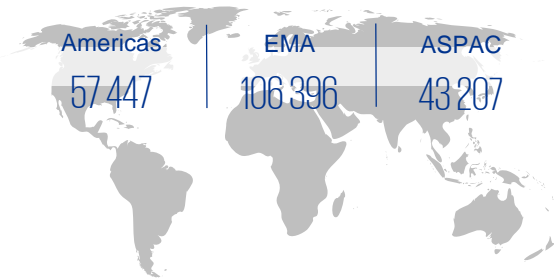
—
Annukka Lagerstam
Legal Counsel, Manager, KPMG Oy Ab

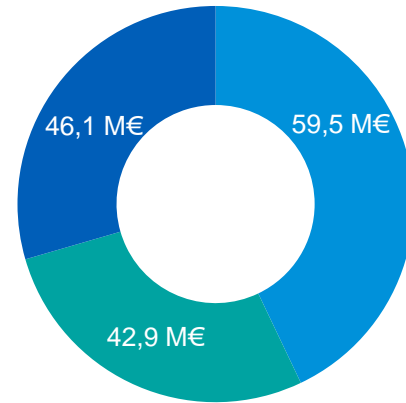
KPMG lukuina

 153
maata

 207 050
työntekijää globaalisti

KPMG Suomi Liikevaihto

148,5
MEUR

- Neuvontapalvelut
- Vero- ja lakipalvelut
- Tilintarkastus ja varmennus

 yli 1 400
työntekijää Suomessa
ja Virossa

 24
toimistoa
22 Suomessa
2 Virossa

Vastuullisuus toiminnassamme

YK:n Global Compact -aloite

Global Green Initiative -ohjelma

WWF Green Office (Helsingin toimipiste)

Vastuullinen
työnantaja

Ympäristön
vaalija

Asiantuntija

Yhteis-
kunnallinen
vaikuttaja

Annukka Lagerstam, KPMG Oy Ab

- Ympäristöoikeustiimin vetäjä KPMG:llä
- Yli 15 vuoden kokemus ympäristöoikeudesta
- Toiminut mm. asianajajana, Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikön (valvontayksikkö) päällikkönä, lakiasiainpäällikkönä, lakimiehenä ja ylitarkastajana
- Ollut myös johtoryhmän jäsen ja Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen johtajan sijainen
- Ollut mukana jätealan lainsäädännön kokonaisuudistuksessa (JÄLKI-työryhmän sihteeri ja tuottajavastuujaoston sihteeri ja jäsen)
- Toiminut Asianajajaliiton ympäristöoikeuden ja hallinto-oikeuden asiantuntijaryhmien jäsenenä
- Muita osaamisalueita: työ- ja virkamiesoikeus, sopimusoikeus, hallinto-oikeus, yhtiöoikeus, oikeudenkäynnit

Yhteystiedot:

Annukka Lagerstam
Legal Counsel, Manager
Tax & Legal / Legal Services

Direct +358 20 760 3825
Mobile +358 40 595 4840
Switch +358 20 760 3000

annukka.lagerstam@kpmg.fi
www.kpmg.fi

Ympäristöoikeutta voidaan tarvita esimerkiksi

- Toiminnan järjestämisessä sääntelyn edellyttämällä tavalla (Compliance)
- Yrityskaupoissa ja rakennejärjestelyissä
- Erilaisissa sopimuksissa ja sopimusjärjestelyissä
- Kilpailutuksissa
- Kiinteistö- ja rahoitusjärjestelyissä, teollisuus- ja rakennushankkeissa
- Ympäristöasioiden hallinnassa ja johtamisjärjestelmissä
- Riski- ja vastuukysymyksissä
- Vastuullisuudessa ja imagonhallinnassa
- Valvonta- ja lupa-asioissa
- Valitusasioissa ja oikeudenkäynneissä

Jätelain tuoreimpia muutoksia

Muutos 438/2019, voimaan 1.1.2020

- 33 § Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu
- 44 § Kirjanpito jätehuoltopalvelusta ja kuljettajan tiedonantovelvollisuus
- 78 § Kunnan jätemaksu
- 143 a § Jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalusta
- 143 b § Tiedonsaantioikeus jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustasta

Muutos 967/2018, voimaan 1.1.2019

- 59 § Romutustodistus ja ajoneuvon lopullinen rekisteristä poistaminen
- 108 a § Viranomaisten tehtävät aluskierrätysasetuksen toimeenpanossa

Jäte- ja siihen liittyvän sääntelyn muita tulevia muutoksia

Laki pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta 246/2019, voimaan 1.1.2020

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta 504/2019 ja laki vesilain muuttamisesta 505/2019 (asioiden sähköinen käsittely), voimaan 1.1.2020, ympäristölupa-asioiden tietopalvelu voimaan 1.5.2019

Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (yhden luukun periaate), HE 269/2018 vp

VNA eräiden maa-ainesjätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa

VNA eräiden jätteiden jäteluonteen päättymisestä (betonimuske ja käsitelty jätteenpolton kuona)

Häiriötilanteiden jätehuoltoa koskevat säännökset jätelakiin ja ympäristönsuojelulakiin

Luonnonsuojeluun liittyvä säädösvalmistelu

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus

Ajankohtaista EU:n ympäristölainsäädännöstä

- Jäte-, kaatopaikka-, pakkausjäte-, romuajoneuvo-, SER (sähkö- ja elektroniikkalaiteromu) sekä paristo- ja akkudirektiivien muutokset on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 5.7.2020.
 - EU:n kiertotalouspaketti, joka sisältää ns. jätesäädöspaketin
 - Suurimmat muutokset jätettä, pakkauksia ja kaatopaikkoja koskevaan sääntelyyn
- EU:n muovistategia ja ehdotus direktiiviksi tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämisestä
- Ympäristöraportointiin liittyvät muutokset
 - Komission ehdotus ympäristöpolitiikan raportointia koskevaksi asetukseksi
- Rakentamisen energiatehokkuusdirektiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 10.3.2020.

EU:n kiertotalous-/jätepaketti

— **Kiertotalous on yksi Komission prioriteettihankkeista, jossa pyritään edistämään ympäristö-, sosiaalisia ja talousnäkökulmia.**

- Pyritään löytämään lisää keinoja jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätyksen lisäämiseen.
- Kunnianhimoisemmat tavoitteet yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen uudelleenkäytön valmistelulle ja kierrätykselle sekä yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämiselle.
- Toimenpiteitä materiaalikierron sulkemiseksi ja tuotteen elinkaaren kaikkien vaiheiden käsittelemiseksi.

— Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen, kiertotalouden edistäminen, kaatopaikoille ja polttoon menevän jätteen määrän vähentäminen, kierrätyksen tehostaminen

- Jatkossa Komissio selvittää mahdollisuuksia asettaa tavoite mm. ruokajätteen vähentämiselle, tekstiili- ja biojätteiden kierrätykselle, pakkausten uudelleenkäytölle, rakennus- ja purkujätteen eri materiaalivirtojen hyödyntämiselle sekä jäteöljyn regeneroinnille tai muulle vastaavalle kierrätykselle.

EU:n kiertotalous-/jätepaketti

Jätepaketin tarkoituksena on parantaa jätehuoltoa ja nostaa jätteiden kierrätysastetta.

- Yhdyskuntajätteestä tulee kierrättää 50 % v. 2020, 55 % v. 2025, 60 % v. 2030 ja 65 % v. 2035.
 - Vuoden 2017 kierrätysaste oli 41 % => Early warning => JÄTEKIVA-hanke
- Kaikesta pakkausjätteestä tulee kierrättää 65 % v. 2025 ja 70 % v. 2030 mennessä.
 - Myös materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet
- Jatkossa jäsenmaiden on järjestettävä lasi-, metalli-, paperi-, muovi- ja biojätteiden erilliskeräys, ja velvollisuudesta saa poiketa vain erityisin perustein.
 - Erilliskeräys voi olla järjestetty kiinteistökohtaisesti tai aluekeräyksenä.
 - Tekstiilijätteiden ja kotitalouksien vaarallisen jätteen erilliskeräys on järjestettävä v. 2025 mennessä, biojätteen v. 2024 mennessä.
- Kaatopaikoille saa EU:ssa sijoittaa v. 2035 korkeintaan 10 % syntyvän yhdyskuntajätteen kokonaismäärästä.
- Ns. Laajennettu tuottajanvastuu (jätedirektiivin 8a artikla)
 - Vähimmäisvaatimukset kaikille laajennetun tuottajavastuun järjestelmille, myös pakkaukset

Muovit

EU:n ensimmäisen muovistrategian tavoitteena on vähentää muovijätteen ja -roskan aiheuttamia ongelmia.

- Strategiassa halutaan tehostaa muovin talteenottoa ja kierrätystä sekä tuotesuunnittelua, joka edistää muovituotteiden uudelleenkäyttöä, korjattavuutta ja kierrätystä. Tarkoitus on myös luoda edellytyksiä uusille kiertotalouden innovaatioille ja investoinneille.
- Muovistrategia on osa Komission kiertotaloutta vauhdittavien aloitteiden pakettia.
- Kansallinen muovitiekartta, muovikassisopimus

Kertakäyttöisiä muovituotteita koskeva direktiivi tulossa:

- Esitetään toimia 10 kertakäyttöiselle muovituotteelle sekä muovia sisältäville kalastusvälineille.
- Edellytetään tuoteryhmittäin eri toimia eli kulutuksen vähentämistä, tuotekieltoja, tuotteiden ominaisuuksiin liittyviä vaatimuksia sekä laajennettua tuottajavastuuta (kertakäyttömuovit ja muovia sis. kalastusvälineet).
 - Ei muovisia kertakäyttöisiä vanupuikkoja, ruokailuvälineitä, lautasia, pillejä, juomien sekoitustikkuja tai ilmapallojen varsia.

Jätelain muutos / jätesäädöspaketti

- “Suomi kiertotalouden kärkimaaksi”
- Uudistuksen taustalla on ns. jätesäädöspaketin toimeenpano. Jätealan direktiivien muutokset on pantava Suomessa täytäntöön 5.7.2020 mennessä.
- Direktiivimuutosten keskeisenä tavoitteena on tehostaa jätehierarkian (etusijajärjestys) noudattamista ja lisätä materiaalien resurssitehokasta käyttöä ja kierrätystä.
- YM:n asettaman työryhmän toimikausi jatkuu 30.6.2019 saakka.
 - Tavoitteet ja ohjauskeinot yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätykselle sekä kaatopaikkakäsittelyn vähentämiselle
 - Jätteiden synnyn ehkäisyn ja uudelleenkäytön edistämiseksi tarvittavat toimet
 - Keinot tuottajavastuun vähimmäisvaatimusten toteuttamiseksi
 - Lainsäädäntötoimet jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteita koskien, joilla voidaan selkeyttää hyvälaatuisten jäteperäisten materiaalien ja sivutuotteiden käyttöön liittyviä hallinnollisia menettelyjä
 - Keskeiset jätekirjanpitoa ja -raportointia koskevat lainsäädäntötoimet
 - Vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden jäljitettävyyden parantaminen

Kiertotaloutta edistetään

Tulossa ja tavoitteissa (EU:n kiertotalouspaketti):

- Jätteen synnyn ehkäisy, ekosuunnittelu, uudelleenkäyttö, vastuullisuus tms.
- Ohjeita BAT-vertailuasiakirjoihin jätehuollon ja resurssitehokkuuden parhaista toimintatavoista teollisuuden aloilla
- Parannetaan raaka-aineiden talteenottoa
 - parhaiden toimintatapojen edistäminen
- Selkiytetään sivutuotteita koskevia säännöksiä
 - teollisen symbioosin helpottaminen ja tasapuolisten edellytysten luominen EU:ssa
- Edistetään jätteen muuntamista resurssiksi:
 - laatustandardit uusioraaka-aineille tarpeen mukaan, kuljetuksiin huomiota, EU:n lannoiteasetuksen tarkistaminen, uudellenkäytön helpottaminen (ml. lainsäädäntöehdotus uudelleenkäytetyn veden vähimmäisvaatimuksista), analyysit ja vaihtoehdot rajapinnaksi kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön välillä.

Kiertotalous ja elinkeinoelämä

Elinkeinoelämän kannalta keskeisiä aiheita lienevät erityisesti jätesäädökset, muovistrategia, kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön rajapintatarkastelu, jätteiden hyödyntäminen energiana ja Eco-design –tuotevaatimukset (korjattavuus, kestävyys, kierrätettävyys...)

- ⇒ Uutta sääntelyä ja muutoksia; edunvalvonta, valmistautuminen
- ⇒ Kiertotalousajattelu vahvistuu; jätteen synnyn ehkäisy, jäteresurssien tehokkaampi käyttö
- ⇒ Sopimusjärjestelyt, yhteistyöjärjestelyt, sopimusten tarkistamiset ja päivittämiset
- ⇒ Kilpailutusasiat, kierrätysmarkkinat
- ⇒ Tuotekehitys, materiaalitehokkuus, materiaalivalinnat, innovaatiot myös tuotanto-, liiketoiminta- ja kulutusmalleissa
- ⇒ Uudelleenkäyttö ja korjaus
- ⇒ Viestintä, vastuullisuus, imago, vapaaehtoiset sitoumukset

Kiitos!

© 2019 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.